

Undervisningsmiljøvurdering på Det frie Gymnasium

Skoleåret 2023-24

Rammerne for undervisningsmiljøvurderingen	1
Undervisningsmiljøvurderingen for 2023-24	3
Vurdering af undersøgelsens resultater	5
Handleplan	11
Opfølgning	12
Bilag 1: Udvalgte resultater	13

Rammerne for undervisningsmiljøvurderingen

Det er lovpligtigt at gennemføre en undervisningsmiljøvurdering mindst hvert tredje år. I nedenstående afsnit beskrives hvilken rolle undervisningsmiljøvurderingen spiller ift. det mere generelle arbejde med trivsel på Det frie Gymnasium.

På Det frie Gymnasium deltager vi hvert år i to store undersøgelser, der retter sig imod elevernes trivsel, nemlig den lovpligtige Elevtrivselsundersøgelse (ETU) samt 'Ungeprofilen', der gennemføres i samarbejde med Københavns Kommune. ETU'en har især fokus på den 'undervisningsnære' faglige/socialt trivsel, der knytter sig til aktiviteterne på skolen, i fagene og i klasserummet. Der kigges f.eks. på elevernes faglige motivation, på hvordan og i hvilket omfang de opfatter at få den hjælp de har brug for af lærerne, på hvordan de oplever klasserummet, på hvordan de opfatter det læringsrum, de er en del af, mv.

'Ungeprofilen' spørger bredere ind til elevernes fysiske og psykiske trivsel og har fokus på oplevelsen af fællesskab, ensomhed, grænser, mobning, bevægelse, sundhed, søvn, digital adfærd, fritidsaktiviteter, tanker om fremtidig uddannelse, risikoadfærd i forb. med tobak, alkohol og stoffer, mv.

I skolens 'Selvevaluerings- og opfølgingsplaner', der kan tilgås via [dette link](#), kan man se, hvordan der løbende fra år til år arbejdes med elevtrivsel med afsæt i de ovenfor nævnte undersøgelser.

Det er oplagt at opfatte vores årligt tilbagevendende arbejde med elevtrivsel som et ret afgørende omdrejningspunkt for et bredere arbejde med skolens 'undervisningsmiljø'. Med afsæt i [bekendtgørelsen](#) for undervisningsmiljøvurderinger kan man sige, at hvor trivselsundersøgelserne giver et årligt indblik i det 'psykiske' undervisningsmiljø, så bidrager Undervisningsmiljøvurderingen, der gennemføres hvert tredje år, med et mere direkte blik på det 'fysiske og æstetiske' undervisningsmiljø: Hvordan understøtter bygningerne og de fysiske faciliteter det faglige læringsmiljø og sociale aktiviteter i timerne og i pauserne?

I forlængelse af bekendtgørelsen tænkes arbejdet i 4 faser. Se nedenfor:

Dog med den vigtige pointe, at vi har en årlig rutine for, hvordan vi 'kortlægger, vurderer, handler og følger op' på det psykiske undervisningsmiljø (jf. indsatsen vedr elevtrivsel i vores [kvalitetssikringssystem](#)), mens det særlige overordnede blik på bygninger og fysiske faciliteter har et tre-årigt forløb.

Undervisningsmiljøvurderingen for 2023-24

Arbejdet med at tilrettelægge en passende kortlægning af oplevelsen af, hvordan vores fysiske rammevilkår påvirker undervisningsmiljøet, startede i august 2023. På et udvalgs møde d. 18/8-2023 med repræsentation af elever, pedeller samt lærere og ledelse fra både stx/hf samt grundskolen blev de grundlæggende rammer for undersøgelsen fastlagt. Tanken var, at lave en undervisningsmiljøvurdering for hele skolen og alle afdelinger, netop ved at tage udgangspunkt i, hvordan skolens to bygninger hver især bliver oplevet af brugerne. Vi blev enige om at have fokus på elevernes oplevelser, da de ansattes vurdering af fysiske forhold på arbejdspladsen indgår som en del af den tilbagevendende APV.

Vi blev også enige om, at der skulle tilrettelægges en proces, der gør os i stand til at skride til handling og skabe positive forandringer i hverdagen. Men også, at vi skulle passe på ikke at designe en undersøgelse, der i sig selv er med til at skabe en helt urealistisk forestilling om, hvad der kan lade sig gøre. For skuffelsen står hurtigt for døren, når vilde drømme og visioner viser sig slet ikke at kunne indfries.

Vi besluttede os derfor for hverken blot at gå på jagt efter fejl og mangler eller at opfordre til en alt for urealistisk 'ønsketænkning' (omend visioner for fremtiden altid er spændende og vigtige). I stedet ville vi gå efter at designe en undersøgelse, der kunne være nysgerrig efter om - og i hvilket omfang - de fysiske rammer støtter op om at eleverne oplever, at kunne 'lære det de skal'.

Vi blev også enige om at tilrettelægge undersøgelsen på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse og efterfølgende fælles dialog. Undersøgelsen af de fysiske rammer for vores skoleaktiviteter skal rumme, at vi er en skole med to matrikler. Og at der kan være stor forskel på, hvordan de fysiske rammer påvirker undervisningsmiljøet. Det blev også aftalt, at spørgeskemaundersøgelsen skulle gennemføres på samme tid for hele skolen og alle afdelinger. Formålet hermed var at få så mange som muligt til at deltage i undersøgelsen, men også at skabe et fælles fokus for hele skolen på denne vigtige, men ikke altid særligt tydeligt belyste side af vores alles hverdag.

Vi endte med at beslutte, at der skulle laves to spørgeskemaundersøgelser (én rettet imod hver bygning) og nedsatte et underudvalg med repræsentation fra alle tre afdelinger, der skulle lave udkastet til spørgeskemaerne.

Efter udarbejdelsen af udkastene til spørgeskemaerne og en efterfølgende proces med tilretning og præcisering var vi klar til at gennemføre selve undersøgelsen med tilhørende dialog. Det foregik på skolemødet d. 9/11-2023.

Vi gik således til værks, at der først var et formøde i klasserne, hvor rammerne blev opridset og de to spørgeskemaer besvaret. Alle elever blev opfordret til at besvare spørgeskemaet rettet imod den bygning, hvor de tilbragte mest tid. Men vi lod det være muligt for eleverne selv at vurdere, om de havde nok hverdagserfaring med 'den anden bygning' til også at besvare dette spørgeskema.

Efter besvarelsen af spørgeskemaerne skulle alle klasser gennemføre en klassedialog, hvor der blev samlet op på ting, man kom til at tænke på ved at besvare spørgeskemaerne. Klasserne blev opfordret til at være konkrete og til både at komme med lavpraktiske forbedringsforslag såvel som mere omfattende visioner - og til at skrive noter til de fremkomne overvejelser ind i et fælles dokument delt med resten af skolen.

Endelig afsluttede vi seancen ved en fælles opsamling for hele skolen, hvor der var mulighed for mundtligt at byde ind med særlige betragtninger og konkrete forslag, der var fremkommet under den første del af seancen ude i klasserne.

Denne sidste fælles opsamling blev af praktiske årsager gennemført virtuelt og med ét log-in på et fælles 'meet' pr. klasse.

Vurdering af undersøgelsens resultater

Man kan i bilag 1 til denne rapport se en række udvalgte svar fra spørgeskemaundersøgelserne, hvor det er muligt at sammenligne de to bygninger med hinanden. Spørgeskemaet rettet imod bygningen på Struenseegade havde 369 besvarelser. Det tilsvarende spørgeskema rettet imod Møllegade havde 105 besvarelser. Forskellen i antal besvarelser afspejler sandsynligvis, at der i hverdagen er væsentligt flere elever der har base i Struenseegade (stx og hf) end i Møllegade (grundskolen). I det følgende laves enkelte nedslag i spørgeskemaerne, der kan tilgås i deres fulde længde i bilag 1&2. Nedslagne suppleres med kommentarer fra de noter, der blev skrevet efter klassedialogerne samt i den fælles afsluttende virtuelle opsamling.

Som nævnt er det elevernes oplevelse af de faktiske fysiske forhold, vi var særligt interesserede i at afdække. De to nedenstående diagrammer (Diagram 1&2) viser, at små 82% erklærer sig enten 'helt enig' eller 'enig' i at *'de fysiske rammer på Struenseegade gør det muligt at lære det jeg skal'*. Det tilsvarende tal for Møllegade er 72%. Kun 3,8% af besvarelserne rettet imod Struenseegade erklærer sig 'uenig' i ovenstående udsagn, mens kun 0,5% siger 'helt uenig'. For Møllegade er det 1,9% der er 'uenig' og 1,9% der er 'helt uenig'. For begge bygninger er der en gruppe på 13,8% (Struenseegade) og 22,9% (Møllegade) der er 'hverken enig eller uenig'.

Diagram 1:

Grundlæggende synes jeg, at skolens fysiske rammer på Struenseegade gør det muligt at lære det jeg skal

369 svar

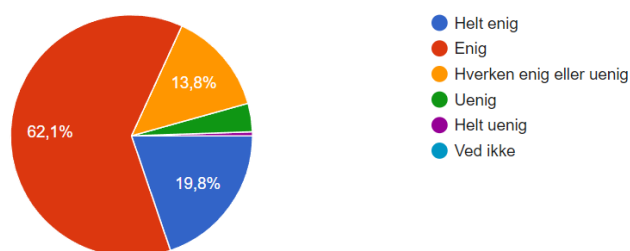
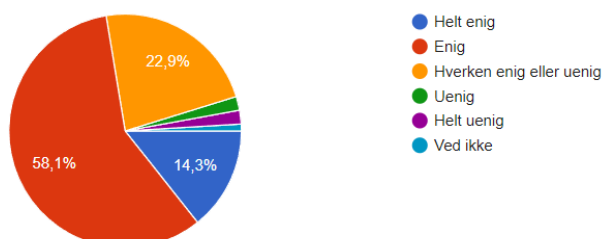

Diagram 2:

Grundlæggende synes jeg, at skolens fysiske rammer på Møllegade gør det muligt at lære det jeg skal

105 svar

Spørgsmålet er naturligvis, hvordan man vurderer et sådant resultat? Umiddelbart er det meget positivt, at de egentlig negative tilkendegivelser er så få. Når under 5% af svarene for begge bygninger synes at pege på, at eleverne er uenige i, at de fysiske rammer gør det muligt at 'lære det, de skal', går det vel egentlig grundlæggende ret godt!

Der kan dog rejses indvendinger imod en sådan læsning, for måske kan en manglende erfaring med, hvordan et alternativt fysisk læringsmiljø reelt kunne se ud spille ind? Det kan måske være svært at forestille sig, at tingene overhovedet kunne være anderledes, så derfor ender man med at påskønne det man har?

Endvidere kunne man selvfølgelig også godt ønske sig, at en endnu højere procentdel markerede enten 'enig' eller 'helt enig' i, at de fysiske rammer gør det muligt at 'lære det man skal lære'.

Det kan også være relevant at nævne, at man kan konstatere en lidt mindre positiv oplevelse af bygningen i Møllegade end den i Struenseegade. Her kan det muligvis være relevant at bemærke, at 42% af de afgivne svar rettet imod Møllegade-bygningen kommer fra stx/hf elever (der har deres stamklasse i Struenseegade, og kun lejlighedsvis modtager undervisning i Møllegade), mens mindre end 1 % af svarene rettet imod Struenseegade-bygningen kommer fra elever fra grundskolen (der har deres stamklasse i Møllegade og kun lejlighedsvis er i Struenseegade).

Det kunne tænkes, at det - for en del af eleverne - er selve pendlingssituationen, der spiller ind når de vurderer Møllegade. Det er dog ikke muligt på baggrund heraf at konkludere, at den øgede mængde 'pendler-bedømmere' udelukkende bidrager negativt til vurderingen af Møllegade.

Når man i diagram 3 & 4 sammenligner oplevelsen af mulighederne for at modtage klasserumsundervisning med mulighederne for at arbejde selvstændigt i grupper i timerne eller sidde alene med lektier/skriftlige opgaver springer et ret tydeligt mønster i øjnene for især bygningen på Struenseegade. I diagrammerne nedenfor fremgår det, at 83% markerer 'Helt enig' eller 'Enig' i, at bygningen fungerer godt til at deltage i klasserumsundervisning, mens kun 43% markerer 'Helt enig' eller 'Enig' når der spørges ind til mulighederne for at arbejde selvstændigt i grupper i timerne. Forskellen er mindre udtalt ifht. Møllegade (80% vs. 64,7%). Men for begge bygninger gælder det grundlæggende mønster, at muligheden for at 'deltage i klasserumsundervisning' fungerer bedre end selvstændigt gruppearbejde samt den individuelle fordybelse.

Diagram 3:

Skolens bygning på Struenseegade fungerer godt til at arbejde selvstændigt i grupper i timerne

369 svar

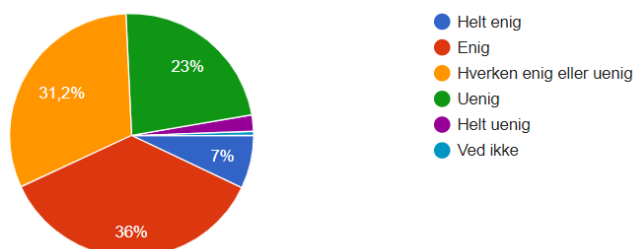
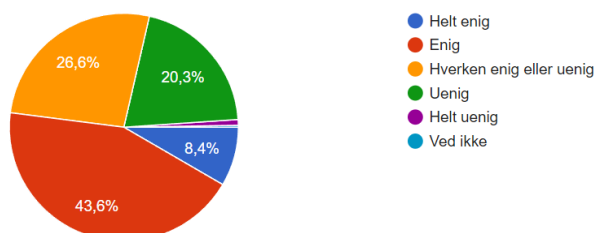

Diagram 4:

Skolens bygning på Struenseegade fungerer godt til at arbejde selvstændigt alene i timerne

369 svar

Dette mønster understøttes af mange af de kommentarer, der blev skrevet ind af klasserne under deres opsamlende klassemøde, og som også blev givet videre mundtligt under den afsluttende fælles dialog: Der opleves især i Struenseegade et stort behov for at få flere arbejdsstationer, der kan bruges til faglig fordybelse i mindre grupper og individuelt. En klasse efterspørger f.eks. *'steder til arbejdsro: Rolige kroge/hjørner hvor man kan 'isolere' sig'*. En anden klasse efterlyser flere *'hyggelige opholdssteder ud over kantinen evt. rarere/behageligere borde og stole på gangene tæt på ens klasselokale'*.

Og det mærkes i mange af kommentarerne, at bygningen i Struenseegade er fyldt godt op, hvilket oversigter over belægningsprocenten også bekræfter.

Et lignende mønster gør sig gældende, når der spørges ind til muligheder for at læse lektier og lave skriftlige opgaver.

I diagram 5 & 6 nedenfor kan man sammenligne, hvordan der svares når der spørges ind til muligheden for at deltage i klasserumsundervisning vs. at lave lektier i Møllegade. Hvor 80% markerer enten 'enig' eller 'helt enig' i, at bygningen fungerer

godt til at deltage i klasserumsundervisning, markerer kun 42,9% 'enig' eller 'helt enig' i at bygningen fungerer godt til at læse lektier. På trods af Møllegade generelt er mindre belagt end Struenseegade (jf. opgørelser fra Lectio), er oplevelsen af hvordan bygningen fungerer til at læse lektier kun en lille smule bedre end i Struenseegade. Her markerer 34,9% 'helt enig' eller 'enig' i at bygningen fungerer godt til lektielæsning (diagram 7). Dog skal det nok også medtænkes, at Møllegade faktisk godt lejlighedsvis kan være godt fyldt op, når hele årgange af stx og hf elever har kreative valgfag, evalueringsdage eller lignende i Møllegade. Disse elever oplever muligvis ikke en bygning med 'masser af plads'.

Diagram 5:

Skolens bygning på Møllegade fungerer godt til at deltage i klasserumsundervisning

105 svar

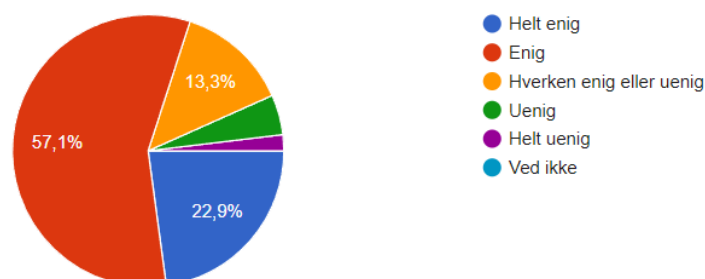

Diagram 6:

Skolens bygning på Møllegade fungerer godt til at læse lektier

105 svar

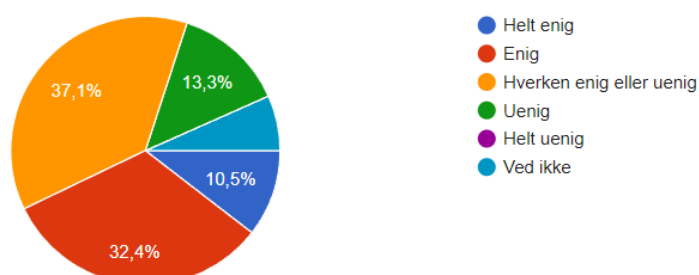
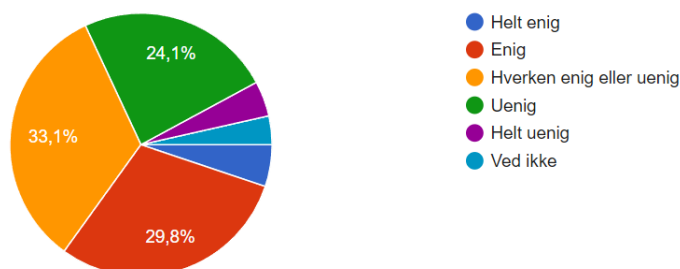

Diagram 7:

Skolens bygning på Struenseegade fungerer godt til at læse lektier

369 svar

Når man i diagram 8 & 9 retter blikket mere direkte mod, hvordan bygningerne fungerer i pauserne som ramme for sociale aktiviteter springer det i øjnene, at en væsentligt større procentdel markerer 'Helt enig/Enig' i, at bygningen i Møllegade 'fungerer godt til at hygge sig i pauserne' (72,3%), mens det tilsvarende tal for Struenseegade kun er (50,9%).

Diagram 8:

Skolens bygning på Møllegade fungerer godt til at hygge sig i pauserne

105 svar

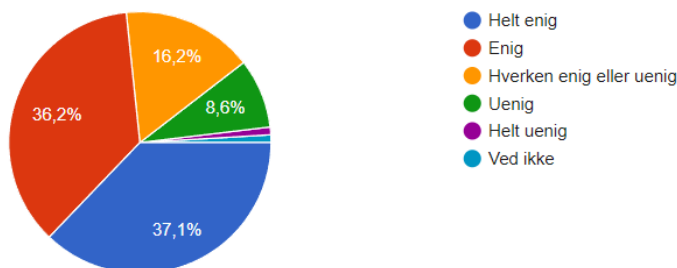
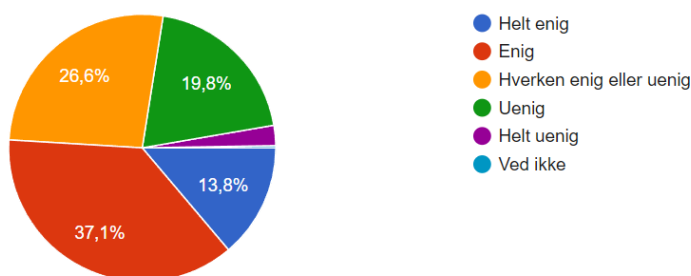

Diagram 9:

Skolens bygning på Struenseegade fungerer godt til at hygge sig i pauserne

369 svar

Når man graver yderligere ned i, hvad klasserne vælger at fokusere på i referaterne fra deres afsluttende debatter, er det tydeligt, at der især efterspørges rum og pladser til fordybelse udenfor, men gerne tæt ved, klasselokalerne. Der er flere kommentarer, der retter sig imod oplevelsen af larm/støj. En klasse med base i Struenseegade skriver f.eks. *‘meget larm i fællesarealer - der er brug for “stillezoner”’*. En anden struenseegadeklasse skriver: *‘Flere rolige rum, hvor man kan lave lektier osv. Alle steder hvor man kan sidde og arbejde er ‘gennemgangslokaler’, hvor der konstant er mange mennesker.’* En Møllegadeklasse skriver *‘Når flere klasser laver gruppearbejde på en gang, kan det være svært at finde arbejdsro ... Det kunne være rart med aflukkede rum til gruppearbejde’*.

Det er oplagt at spørgsmålet om larm og uro også handler om hvordan bygningerne er konstrueret. Både i Møllegade og i Struenseegade er der rum og områder hvor der er meget ekko og genlyd. Noget af dette kan muligvis afhjælpes med mindre tiltag, mens det i andre tilfælde vil forudsætte større ombygninger.

Mange klasser uddyber i de supplerende kommentarer rettet imod Struenseegade, at gangarealerne kunne blive udbyttet bedre, f.eks. ved at der kom *'flere møbler på gangene til gruppearbejde'*. I mange individuelle kommentarer er det også denne vej der kigges: *'flere borde og stole eller måske sofaer på gangene'*; *'der kunne godt være flere siddepladser og hyggelige områder at opholde sig i og lave skolearbejde i'*; *'vi mangler stille områder hvor man kan sætte sig hen og lave lektier / afleveringer og vi mangler gruppearbejderum'*.

Det er også tydeligt fra klassernes kommentarer, at der i begge bygninger opleves problemer med at finde den rette temperatur, og at der lejlighedsvis er ret kritiske kommentarer til både stolenes og bordenes beskaffenhed samt belysningen.

Opsamling

D. 13/12-2023 samledes undervisningsmiljøudvalget med henblik på at lave en grundlæggende opsamling af både resultaterne fra spørgeskemaerne samt de efterfølgende klassedialoger og afrundingen i plenum. Man blev enige om, at der ud af undersøgelseerne kunne drages to overordnede konklusioner.

Dels er der helt overordnet en positiv vurdering blandt eleverne af, at de fysiske rammer understøtter, at man *'lærer det man skal'*. Samtidig, når man graver lidt dybere, er det tydeligt, at der især i Struenseegade efterspørges plads til og rum for fordybelse og koncentration - både i forbindelse med undervisningen, men også ift. sociale aktiviteter i pauserne.

Når dette ønske også kan konstateres rettet imod Møllegade (hvor der er mere ledig plads) kunne noget tyde på, at det ikke alene er de *'rå kvadratmeter'* der er afgørende, men hvordan man helt konkret indretter sig.

Handleplan

De overordnede konklusioner giver anledning til mange overvejelser.

Undervisningsmiljøudvalget vil især her fremhæve 3, der helt konkret bør følges op på:

- 1) For det første bør der iværksættes en indsats, der her og nu går efter at få skabt flere pladser og områder til både faglige og social fordybelse og arbejdsro i Struenseegade. Det er oplagt at gå videre med det ønske, der udtrykkes af mange klasser og individer at nytænke gangarealerne i hovedbygningen ved at opstille dertil egnede borde/stole. En sådan indsats skal naturligvis laves i overensstemmelse med brandregler og deslignende.
- 2) Det bør også diskuteres ift. begge bygninger om det kan være muligt at definere nogle områder som 'stille, -arbejds- og fordybelsesområder' således, at man imødekomme et stort ønske fra mange elever om, at der kan blive lidt mere ro i hverdagen.
- 3) Endelig er det vigtigt, at vi fortsætter samtalen omkring og arbejdet med, hvordan vi bedst muligt udnytter de to bygninger vi har. Det drejer sig f.eks. om, hvordan vi ifbm skemalægningen planlægger undervisningen. Måske kan noget af presset tages af Struenseegade ved at placere mere undervisning i Møllegade? Men det kan også være, at mere vidtrækkende overvejelser må igang, f.eks. ift ombygning/udbygning af dele af Struenseegade. En sådan diskussion vil dog skulle tages i regi af skolemødet.

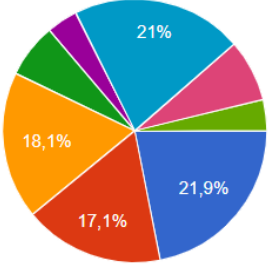
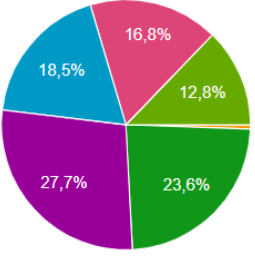
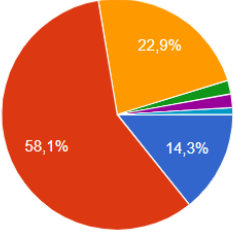
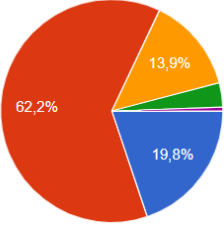
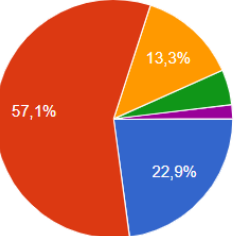
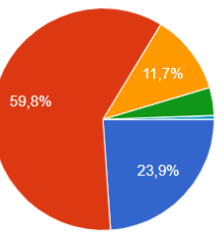
Opfølgning

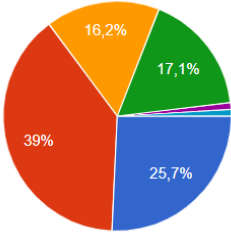
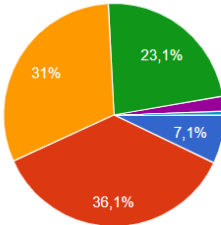
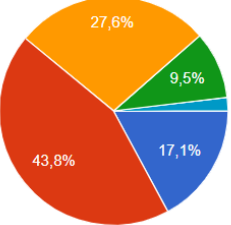
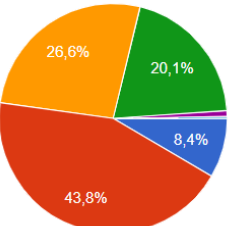
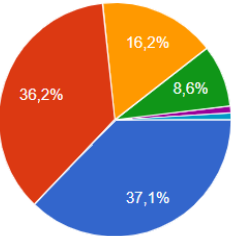
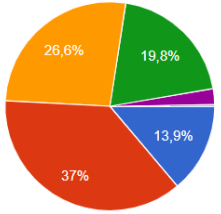
Indretningsudvalget mødtes d. 13/12-2024 og satte gang i indkøb af brandsikrede borde/stole til opstilling på gangene i hovedbygningen i Struenseegade.

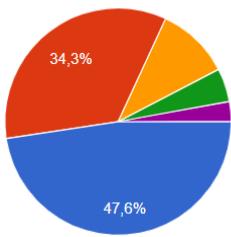
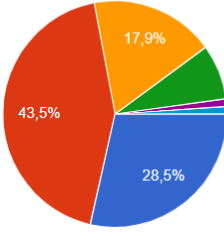
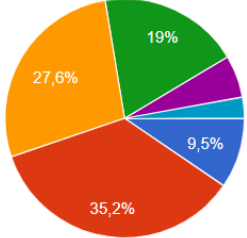
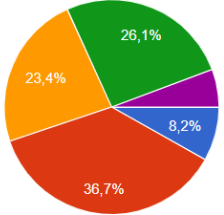
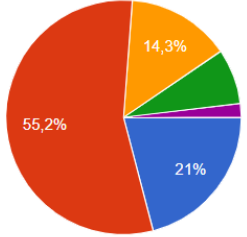
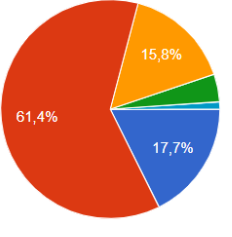
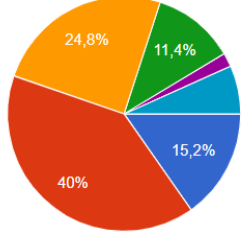
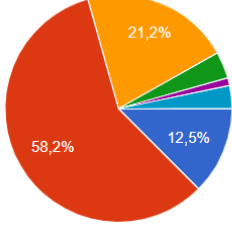
Der skal følges op i løbet af foråret 2024 ift. hvordan opstillingen af disse forløber.

Undervisningsmiljøudvalget vil i løbet af foråret 2024 lægge op til en debat på skolemødet angående indretning af stillezoner.

Bilag 1: Udvalgte resultater

Møllegade (105 besvarelser)	Struenseegade (368 besvarelser)
Hvilken årgang kommer du fra?	
 <ul style="list-style-type: none"> ● 8. klasse ● 9. klasse ● 10. klasse ● 1.g ● 2.g ● 3.g ● 1.hf ● 2.hf 	 <ul style="list-style-type: none"> ● 8. klasse ● 9. klasse ● 10. klasse ● 1.g ● 2.g ● 3.g ● 1.hf ● 2.hf
Grundlæggende synes jeg, at de fysiske rammer på gør det muligt at lære det jeg skal	
 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke 	 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke
Bygningen fungerer godt til klasseundervisning	
 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke 	 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke

Møllegade	Struenseegade
Bygningen fungerer godt til at arbejde selvstændigt i grupper i timerne	
 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke 	 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke
Møllegade	Struenseegade
Bygningen fungerer godt til at arbejde selvstændigt alene i timerne	
 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke 	 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke
Bygningen fungerer godt til at hygge sig i pauserne	
 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke 	 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke

Møllegade	Struenseegade
Der er generelt god udsmykning i skolens bygning på Struenseegade	
 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke 	 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke
Der er som regel en behagelig temperatur i bygningen	
 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke 	 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke
Skolens bygning på fungerer godt til at modtage undervisning i faglokaler	
 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke 	 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke
Der er god akustik i skolens bygning	
 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke 	 <ul style="list-style-type: none"> ● Helt enig ● Enig ● Hverken enig eller uenig ● Uenig ● Helt uenig ● Ved ikke